

GRÄDDANSK
GRÄVNER

PATRIK ANDERSSON & VEGAR VÅRDAL

- 1/ ATLE
- 2/ RUNNAU& RIPSTROND
- 3/ NO 88
- 4/ GRÅTASLAGJET
- 5/ TRIBUTE TO EPPINGEN
- 6/ APPELQVIST
- 7/ GRÅMSK
- 8/ FANT & FENTE
- 9/ HIN HÅLE
- 10/ URET I HEIMEN
- 11/ BLUDOMLOPPET
- 12/ EPPINGENS FAVORITT
- 13/ HILMAR
- 14/ ROSENBERG

PATRIK ANDERSSON & VEGAR VÅRDAL

En duo som jag förknippar med dans! Patrik, en musiker som haft stort inflytande över hur jag själv dansar idag. Vegar, i mina ögon dansare och danspedagog likaväl som spelman. På skivan bjuder de på dansmusik av klass med bla reinländer, vals, polska och halling. Samspel med givande och tagande i stunden, i vissa fall med inslag av «skiss» eller improvisation där de bryter låtars tema och turas om på ett sätt som blivit lite av ett signum. Skivan innehåller även några stänk av låtar där de lämnar ett typiskt danssväng för en tät, fragmenterad och stämningsskapande musik.

Detta är en skiva som jag rekommenderar och lyssnar på i alla väder.

/ Andreas Berchtold

ATLE

Atle Lien Jenssen, siste tiden bosatt på Hamar, var en god venn og en ivrig folke-musikksamler som gikk bort så altfor tidlig. Vi tror han ville likt denne reinlenderen etter Fredrik Olafsen Hjellum fra Stange. Slåtten finnes i boka til Atle som heter «På Budor vi danse skar».

Patrik: Italiener * Vegar: Nygaard

RØNNAUG RIPSTROND

En vals vi har lært av vår kjære lærer-mester Sven Nyhus. I transkripsjons-timene spilte Sven ofte kjente låter som vi så raskt vi kunne skulle notere ned. Dette var en av de første låtene vi transkriberte, og det endte med at vi både måtte spille den og lage et arrangement på stående fot for vår mester var fornøyd.

Patrik: Kinapuff * Vegar: Antonius

NO 88

Adolf Fredrik Stare levde den korte stunden fra 1787 til 1810, og var noe så sjeldent som en prestesønn som var interessert i folkemusikk og datidens mote-danser. Dette resulterte i en notebok som vi nå har fått tak i. Södermanlands Spelmansforbund gav ut faksimile av denne noteboken i 2015, «Pollonesser år 1806». Vi har plukket ut et par gode låter herfra, først ut er polonesen med det fengende navnet no 88.

Patrik: Kinapuff * Vegar: Nygaard

GRÅTASLAGJET

Dette er en låt fra Vegars barndom. Låten har han lært fra sin far Dag Vårdal, og han har den igjen fra brødrene Trygve og Ivar Fuglestad fra Bjerkreim. Et av sagnene som fortelles om denne slåtten er virkelig tragisk. Det var et brudefølge

som var på vei til kirken, og for å komme dit måtte de krysse et islagt vann. Når de var midtveis begynte det å strømme musikk ut fra berget bak kirken, og isen begynte å røre på seg. Alle i brudefølge druknet, mens klokkeren og presten stod på kirkebakken med tårer i øynene. Musikken fra berget var naturlig nok Gråtaslagjet.

Patrik: Kinapuff * Vegar: Gjøvland

TRIBUTE TO EPPINGEN

Før denne platen hadde vi en øvingshølg hjemme hos Patrik i Malmköping, og vi varmet heftig opp med låtene etter den sagnomsuste Gottfried Hans Fabian von Eppingen (1830–1888) fra Sunndalen. Han var regnet som en mesterspelle-mann, i tillegg til å være en stor underholder. Han hadde blant annet hadde jobbet to år på et sirkus i Sverige, og var kjent for å kunne spille i både tvidur og obligadur. Vi tenkte vi skulle ære han med en låt som takk for alle gode stunder. Det ble en merkelig sak på fire vek, med improvisasjon og annet moro som følger med vårt samspill.

Patrik: Kinapuff * Vegarx2: Nygaard

APPELQVIST

En liten slängpolska vi fant i et note-hefte etter P. A. Appelqvist fra Eneby i Södermanland. Vi har brukt denne blant annet i forestillingen Kontraster med spel- og dansegruppa Fant & Fente, og der passet den perfekt til en Menuett.

Patrik: Italiener * Vegar: Nygaard

GRÅDASK

En søt vakker vals laget av Patrik, som selvsagt kan spelles i allslags vær, men gjør seg best med en grådask både inne og ute. Vi har prøvd å lette litt på det grå

været med en hardingfele stemt i C mot Patriks klangfulle italiener.

Patrik: Italiener * Vegar: Gjøvland

FANT & FENTE

En halling, eller polka om du vil, som Vegar lagde under en øving med Fant & Fente for mange år siden. En enkel melodi som etterhvert blir nesten enerverende, men som gir muligheten for mange rare stemmer og melodiske krumspring.

Patrik: Italiener * Vegar: Nygaard

HIN HÅLE

Også en polonesse vi har hentet fra Stare sin notebok, og tittelen har vi også hentet derifra. Den er notert to ganger i boken, og har nummer 67 og 120. Vi har prøvd å trekke slåtten vekk fra den onde selv, som Hin Håle betyr på svensk, og satt den inn i et lettere arrangement enn hva djevelen selv vil by på.

Patrik: Kinapuff * Vegar: Nygaard

URET I HEIMEN

En av våre favorittdanser er Rull, og i forestilling Kontraster med Fant & Fente trengte vi nettopp en slik slått. Vi måtte selvsagt gjøre dette på vår måte, og Vegar formet om den kjente rullen Urheimen til å passe to vanlige feler i saftig samspill. Her har vi også lagt til en bratsj for å få det litt fyldigere, og kanskje tekke noen av lytterne på P3.

Patrik: Italiener * Vegar: Nygaard & Antonius

BLUDOMLOPPET

Da vi studerte sammen på Norges Musikkhøgskole, satt vi ofte på øvings-rom i nærheten av hverandre. Hadde vi lite øvelyst gikk vi enten ned i kafeén

og delte en Bounty eller vi spilte ut all aggresjon sammen. Det var en slik dag at Patrik presenterte sin ny komposisjon, gangeren blodomloppet, eller blodomløpet som det betyr på norsk. Vi glemte både tid og sted, og spilte oss bort – igjen.

Patrik: Italiener * Vegar: Nygaard

EPPINGENS FAVORITT

En reinlender som de sier er etter den råe spellemannen og musikeren med det kuleste navnet vi har støtt på: Gottfried Hans Fabian von Eppingen. Vi har tatt den med ned i en litt mørk og dyster meditativ stemning, og vi ønsker at dere skal leike dere på dansegulvet så mye som mulig.

Patrik: Kinapuff * Vegar: Antonius

HILMAR

Denne er et godt minne for oss begge, og kommer fra studietiden da vi begge hadde Sven Nyhus som lærer-mester. Han lærte oss denne med og uten skjeve intervaller. Sven hadde den igjen fra mesterspellemannen Hilmar Alexandersen fra Verdal i Nord-Trøndelag. Selve formen og arrangementet har vi selv kommet frem til etter mange år med improvisasjon og lek med slåtten.

Patrik: Italiener * Vegar: Nygaard

ROSENBERG

Så slutter vi av denne plata med en søt liten slängpolska vi har funnet i A.G. Rosenberg sin notebok: 420 Svenske Danspolskor, med tittel allegretto nr. 30. Vi har formet den på vårt vis, endret og lagt litt til ettersom det passet oss.

Patrik: Italiener * Vegar: Nygaard

Vegar og Patrik er dei kulaste dansemusikarane vi kjenner, dei gjer oss energi og vi vert glad. Deira levande og tette samspel gjer det leikande og morsomt å danse. Musikken har mykje variasjon, improvisasjon, rytmikk og samtidig eit tett samspel. Dette gjer oss energi og stor glede i dansen.

/ Ina Cyrus & Håvard Ims

INSTRUMENTER

Patrik speller på en fele som trolig er lagd i Italia på 1750t, med følgende inskripsjon: Carlo Tononi – noe som trolig ikke stemmer. Buen er en fransk Voirin. *Italiener.*

Bratsjen Patrik speller på er laget i Kina, og det sier vel alt. Buen funker som bare det, og mer er det ikke å si. *Kinapuff.*

Vegar spiller på en fele laget av Jørn Kristian Nygaard. Den ble bygget til en fiolinutstilling i forbindelse med Ole Bull-jubileet i 2010. Den er en nøyaktig kopi av Ole Bull sitt hovedinstrument, en Guarneri del Gesu fiolin fra 1744, som i dag eies av en Chi-Mei stiftelsen i Taiwan. Buen Vegar bruker er en Albert Nürnberger. *Nygaard.*

Sveinung Gjøvland fra Åmli i Aust-Agder var kjent for å lage mange hardingfeler med varierende kvalitet. Den Vegar speller på har blant annet Sigbjørn Bernhoft Osa brukt, og er regnet som en av de beste Gjøvland har laget. Den er laget i 1957 og har fått nummer 177 på navnelappen i fela. *Gjøvland.*

Bratsjen Vegar speller på fikk han kjøpt av felemaker Helge Bergnord i Vågå for noen år siden. Det er en enkel tysk fabrikkbratsj med den velkjente navnetaggen fra Antonius Straduaris Cremona, 1721. Buen snakker vi rett og slett ikke om, så da vet dere hva vi ønsker oss. *Antonius.*

KILDER

Om Gottfried Hans Fabian von Eppingen

<http://utne.nvg.org/b/h-oppog/h-oppog-3.html>

Om Adolf Fredrik Stare

http://www.samlingarna.sormlandsspel.se/?page_id=2356

Om begrepet Hin Håle

https://sv.wikipedia.org/wiki/Hin_h%C3%A5le

Om Vegar Vårdal

<http://www.kultivator.no>

Om Patrik Andersson

<http://folkmusiker.weebly.com/>

BIOGRAFI

Patrik Andersson (f. 1971) har en tone og et folkemusikkspråk som passer godt inn i både det tradisjonelle og det eksperimentelle. Dette kan vi se i hans varierte liste av samarbeidsprosjekter opp gjennom årene, som Threestyle-fusion (en kombinasjon av streetdance, flamenco og svensk folkelig dans) og hans samarbeid med jazzbassisten Stefan Käck. Sammen med den svenske folkesangeren Anders Larsson, og selv-sagt medmusikant Vårdal, finner vi nye og tradisjonelle varianter av folkemusikkmateriale fra Sverige og Norge. Hovedfokuset har i de siste årene vært Sörmland og grensetraktene mellom Norge og Sverige. Patrik har i alle år vært opptatt av dansemusikk, og markert seg sterkt på dette i Europa. Vi kan si at slåttene er sterkt forankret i kropp og bevegelse, og derfor kommuniserer de også godt med danserne.

Patrik er nå leder for folkemusikkstudiet ved Malungs folkehøgskola i Sverige. Han fikk i 2006 stipend fra Segerfonden, og Landstinget Sörmlands Kulturstipendium 2010.

Vegar Vårdal (f. 1975) har en energi og et tonespråk som tar folkemusikken på alvor, for her er det plass til improvisasjon, lek, rytmikk og dialektale ulikheter. Som Patrik synes Vegar det er viktig å jobbe innenfor flere genre, men alltid med folkemusikken som base. I 2015 var han med på det norske bidraget på Venezia-biennalen med Camille Norment Trio, og i 2016 spilte han på bestillingsverk av samtidskomponistene Frode Haltli og Martin Ødegaard. Han har i

mange år jobbet med jazzpianist Mikhail Alperin, og i de senere år har dette med folkemusikalsk improvisasjon blitt utviklet mer i samspill med Åsmund Reistad. Vegar har vært musiker på plater med Hekla Stålstrenger og Ole Paus. Nå jobber han med et barokk-prosjekt med bl.a. Øyonn Groven Myhren, i gruppa Barokk Boreal.

Vegar er daglig leder av kulturproduksjonsfirmaet Kultivator AS, og har ansvaret for feleoppfølgingen på landslinja i folkemusikk på Vinstra vgs. Han

er også lærer i fele på Norges Musikkhøgskole og Griegakademiet i Bergen/Ole Bull-Akademiet. Han fikk i 2016 statens kunstnerstipend for å jobbe videre med ulike måter å presentere folkemusikken på.

Patrik og Vegar var de første studentene på Norges Musikkhøgskole sin grunnutdanning for folkemusikere, og de hadde Sven Nyhus som læremester. De årene de gikk sammen i Oslo førte til et tett og lekent samspill, med sterk

rytmisk forankring i den folkelige dansen fra Sverige og Norge. I 2007 tok de mot til seg og gav ut sin første plate, «Finnskogen Brinner», med musikk fra grensetraktene mellom Sverige og Norge. Platen fikk mange gode anmeldelser, og de fikk også Folkelarmprisen for beste tradisjonelle plate i 2008. Senere har de fortsatt å spille sammen, både som duo og i ulike konstellasjoner, blant annet med spel- og dansegruppa Fant & Fente.

Utgitt på Ta:lik, distribusjon Musikkoperatorene/ Ta:lik
Innspilling og miksing 10–12.08 og 13–14.10 2015 hos Hallibakken Lydproduksjon
Tekniker under innspilling og miks: Tor Magne Hallibakken
Mastret august 2015 i Oslo av Fridtjof A. Lindeman ved Strype Audio
Grafisk design ved Eva Karlsson
Foto ved Bo Arrhed og Patrik Andersson
Engelsk oversettelse ved Ray Cooper
Utgitt med støtte fra Norsk Kulturråd

Takk til

Andreas Berchtold, Anna Öberg, Endre Kleiveland, Sigrid Ølmheim og Dag Vårdal for konstruktiv tilbakemeldinger underveis i produksjonen.
Ulf-Arne Johannessen og Ingunn Stræte Lie for dans og film.
Andreas Berchtold, Håvard Ims og Ina Cyrus for gode ord.
Vår kjære der hjemme, Jenny og Mette, for tålmodighet og støtte.

ATLE

A reinlender from Fredrik Olafsen Hjellum from Stange.

RONNAUG RIPSTROND

A waltz we learned from our dear teacher Sven Nyhus.

NO 88

A polonaise from Adolf Fredrik Stares' notebook, nr 1806.

GRÅTASLAGJET

This is a tune from Vegar's childhood. He learned the tune from his father Dag Vårdal, who in turn learned it from the brothers Trygve and Ivar Fuglestad from Bjerkreim. There is a tragic story about this song. A wedding party were on their way to church and to get there they traveled over a frozen lake. When they were halfway across they heard music streaming out from the mountain behind the church; the ice began to move. The bridal party were all drowned while the sexton and the

priest stood in the churchyard with tears in their eyes. The tune they heard from the mountain was Gråtaslagjet.

TRIBUTE TO EPPINGEN

A reinlender that Vegar and Patrik has composed to celebrate the legendary master musician, Gottfried Hans Fabian von Eppingen (1830–1888) from Sunndalen.

APPELQVIST

A little slängpolska we found in a notebook from P. A. Appelqvist from Eneby, Södermanland.

GRÅDASK

An elegant waltz from Patrik, which of course can be played in all kinds of weather, but goes best with best with Grey Weather both inside and out.

Grådask means grey weather. It is also the name of a Swedish port wine, which, by the way is a favorite drink of Vegar and Patrik's.

FANT & FENTE

A Halling or polka, which Vegar wrote during an rehearsal with the dance group Fant & Fente.

HIN HÅLE

Another polonaise we took from Stares' music book.

URET I HEIMEN

One of our favorite dances is "rull", and for the performance Kontraster with Fant & Fente, we needed just such a tune. Vegar redesigned the famous rull "Urheimen" to fit to ordinary violins in a rich interplay.

BLUDOMLOPPET

Patrik composed this gangeren in a practice room at the Academy of Music in Oslo.

EPPINGENS FAVORITT

Another tune from Gottfried Fabian von Eppingham. We have given it a dark and sombre mood and we would like you to improvise on the dance floor as much as possible.

HILMAR

This tune brings back memories of our student days in Oslo when we were studying under Sven Nyhus. Sven learned this tune from the master musician Hilmar Alexandersen from Verdal in Nord-Trøndelag.

ROSENBERG

The last tune on the album is a cute little slängpolska we discovered in A.G. Rosenbergs notebook: 420 Swedish Polska Dances, it is called Allegretto Number 30.

BIOGRAPHY OF PATRIK & VEGAR

Patrik Andersson (b. 1971) has a tonal and folk music language which is well suited to both the traditional and the experimental and we can see this in his varied list of collaborations. His main focus in recent years has been Sörmland and the border region between Norway and Sweden. Patrik has always been interested in dance music. The tunes are deeply rooted in body and movement, and therefore communicate well with dancers.

Vegar Vårdal (b. 1975) has an energy and a musical language that can tackle folk music seriously. Because here there is room for improvisation, playfulness, rhythm and dialogue. It is important for both Patrik and Vegar to work in multiple genres, but always with folk music as a base. Vegar's musicianship is reflected in a variety of collaborations and both have spread their musicality across Europe.

Patrik and Vegar were the first students of the folk musician's basic education course at the Norwegian Academy Of Music in Oslo and had Sven Nyhus as their teacher. Their years together in Oslo led to a close and playful musical understanding with a strong rhythmic connection to the folk dances from Sweden and Norway. In 2007 they took the brave step of releasing their first album "Finnskogen Brinner" with music from the border region between Norway and Sweden. The album garnered many good reviews and won them the Folkelarmprisen (Norwegian Folk Award) for best traditional album in 2008. After that they continued to play together both as a duo and in other groups, such as the music and dance group Fant & Fente.

Vegar and Patrik are the most joyous dance musicians we know and they give us a lot of energy. Their liveliness and close musical understanding makes it both playful and fun to dance to. Their music has a lot of variation, improvisation and rhythm as well as a tight interplay. This gives us joy and energy in the dance.

/ Ina Cyrus & Håvard Ims